

Bezpieczeństwo i Higiena Pracy	STANDARD OPERACYJNY	Dot.: AM Safety ST 006 Pojazdy i prowadzenie pojazdów Wydano: 28.07.2008 Wersja.: 4.2 Aktualizacja: 02.11.2010	
POJAZDY I PROWADZENIE POJAZDÓW			
Obieg kontrolowany	Opracował:	Sprawdził:	Zatwierdził:
Nazwa:	Frank Haers	Komisja BHP AM	Frank Haers

1. Zakres

Niniejszy standard dotyczy wszystkich pojazdów, włącznie z ruchomym sprzętem górniczym, stanowiących własność, wynajmowanych przez ArcelorMittal lub firm świadczących usługi na rzecz AM, które wykorzystuje się w celach biznesowych na terenie ArcelorMittal lub poza nim.

2. Pojazdy

2.1. Wszystkie pojazdy, wykorzystywane w pracy, muszą zostać poddane ocenie ryzyka.

Ocena musi obejmować:

- a) operatorów oraz serwisantów, którzy będą wykorzystywać sprzęt; oraz
- b) wszystkie aspekty bezpiecznego działania włącznie, z prowadzeniem, widocznością podczas jazdy, awariami hamulców, wystrzałami opon, oraz dostępem operatorów i serwisantów.
- c) kontrolę pojazdów przemysłowych (wózków widłowych, samochodów ciężarowych, równiarek, ...) przed ich dopuszczeniem do eksploatacji, polegającą na sprawdzeniu czy pojazdy są dobrze słyszalne, przy uwzględnieniu skali hałasu w otoczeniu w trakcie eksploatacji; jeżeli w naturalnych warunkach pojazd generuje niski poziom hałasu (np. silnik elektryczny, silnik w szczelnej obudowie, ...), w konsekwencji trudno go usłyszeć, pojazd taki należy wyposażyć w stałe światła błyskowe oraz syrenę (taką, jak w przypadku sygnalizacji cofania pojazdu) działające zawsze wtedy, gdy pojazd znajduje się w RUCHU.

2.2. Jeśli ciężkie pojazdy przemysłowe lub pojazdy, w których kierowcy mają ograniczoną widoczność opuszczają teren zakładu podczas wykonania swoich zadań (np. gdy przejeżdżają przez ulicę między zakładem a magazynem, z zakładu na zwałowisko/wysypisko, ...), w każdym z miejsc, z których wyjeżdżają z zakładu należy zastosować następujące środki ostrożności:

- umieszczenie tablic ostrzegawczych po obu stronach drogi w pewnej odległości od wyjazdu, informujących o ryzyku wyjazdu pojazdów ciężkich na drogę
- wyprowadzenie ciężarówki przez jedną osobę, która zatrzyma ruch, aby pojazd mógł przejechać przez ulicę, lub upewni się, że pojazd nie wyjedzie na drogę w razie niebezpieczeństwa.

W zależności od wielkości pojazdu i zakresu widoczności dla kierowcy, konieczne może być konwojowanie pojazdu (jeden samochód przed i jeden samochód z tyłu) w celu zapewnienia przejezdności drogi, nawet na terenie zakładu.

- 2.3. Wszystkie pojazdy prowadzone w związku z wykonywaną pracą podlegają odpowiedniej kontroli bezpieczeństwa w oparciu o ocenę ryzyka przed rozpoczęciem ich eksploatacji. Obowiązkowo musi istnieć system gwarantujący wyłączenie z eksploatacji każdego pojazdu, w którym stwierdzono uszkodzenie głównych części wyposażenia, np. hamulców i opon.
- 2.4. Wszystkie pojazdy wykorzystywane w celach służbowych muszą być wyposażone w nieruchome siedzenia i pasy bezpieczeństwa dla kierowcy i wszystkich pasażerów, chyba że z oceny ryzyka wynikają inne zalecenia.

3. Szkolenia, licencje oraz pozwolenia

- 3.1 Żadna osoba nie może prowadzić pojazdów jeżeli, nie posiada odpowiednich umiejętności, szkoleń oraz jeśli jej umiejętności nie zostały zweryfikowane. Szkolenia muszą obejmować zagrożenia związane z:
- a) konkretnym pojazdem przeznaczonym do jazdy; oraz
 - b) zadaniami, do których będzie wykorzystywany.
 - c) miejscami wykonywania zadań
- 3.2 Wszystkie osoby, które muszą prowadzić/obsługiwać pojazdy na terenie prowadzonych prac, muszą posiadać ważną licencję lub pozwolenie. Alternatywnie dopuszcza się prawo jazdy, z wyjątkiem sytuacji, gdzie stosowane są szczególne zasady/procedury firmowe np. w kopalni, gdzie potrzebna jest licencja oraz pozwolenie na wykonywanie pracy w szybie.

Wydanie oraz odnowienie licencji będzie oparte na ocenie kompetencji do prowadzenia oraz obsługiwanego sprzętu. Częstotliwość oceny będzie wynikała z oceny ryzyka dla każdego rodzaju pojazdu. Ponadto, jeżeli takie zalecenia wynikają z oceny ryzyka, należy przeprowadzić badania lekarskie np. badania wzroku kierowcy.

- 3.3 Podczas prowadzenia prac górniczych stosuje się system, który ogranicza ilość ludzi prowadzących pojazdy na otwartym wyrobisku. Dodatkowo, z powodu ciągłych zmian warunków, żadna osoba nie będzie posiadała licencji do jeżdżenia po otwartym wyrobisku górniczym chyba, że jest to niezbędne częściej niż jeden raz na dwa tygodnie.

4. Zasady ruchu

- 4.1 Kierowca oraz wszyscy pasażerowie muszą mieć zawsze zapięte pasy bezpieczeństwa, jeżeli pojazd jest w nie wyposażony.

4.2 Należy ustalić, sprawdzić i surowo przestrzegać ograniczeń prędkości oraz zasad ruchu. Miejsca podwyższonego ryzyka (przejazdy kolejowe) należy wyraźnie oznakować.

4.3 Dla wszystkich czynności powinny istnieć zasady gwarantujące, co następuje:

- a) pojazdów nie wolno parkować w strefie zagrożenia, na przykład na torach kolejowych, w pobliżu dźwigów, blisko hydrantów, miejsc załadunku etc.
- b) należy przeprowadzić ocenę ryzyka, aby zidentyfikować takie miejsca.
- c) pojazdów nie wolno wykorzystywać do holowania sprzętu chyba, że pojazd jest do tego przeznaczony.
- d) palenie zabronione jest we wszystkich pojazdach firmowych.
- e) używanie telefonów komórkowych podczas jazdy (patrz AM Safety ST 301)
- f) wszystkie pojazdy w eksploatacji muszą mieć włączone światła.
- g) pojazdy wykorzystywane na terenie zakładów (z wyjątkiem pojazdów osobowych) muszą być wyposażone w automatyczną syrenę aktywującą się przy cofaniu.
- h) pojazdy eksploatowane na terenie zakładu muszą być wyposażone w tylne reflektory punktowe włączające się automatycznie w trakcie cofania.
- i) na przejściach dla pieszych pierwszeństwo ma zawsze pojazd przemysłowy przewożący ładunek.

4.4 Dla prac górniczych muszą istnieć zasady gwarantujące, że:

- a) żaden pojazd nie zbliży się na odległość bliższą niż 50 metrów do koparki, spycharki, żurawia, ładowarki złomu bez uprzedniego kontaktu z operatorem sprzętu.
- b) jeśli zasady obowiązujące na terenie zakładu zezwalają na wyprzedzanie na terenie wyrobiska, to w takiej sytuacji żaden pojazd nie będzie miał prawa wyprzedzać samochodów cystern do przewozu wody oraz samochodów holowniczych, bez uprzedniego kontaktu z kierowcą.

5. Eksploatacja

- przed opuszczeniem zaparkowanego pojazdu należy zawsze zaciągnąć hamulec, wyłączyć silnik i wyjąć kluczyki ze stacyjki. W przypadku parkowania pojazdów z manualną skrzynią biegów na wzniesieniu, należy wrzucić pierwszy bieg lub bieg wsteczny (w zależności od kierunku spadku), w celu zapewnienia dodatkowego zabezpieczenia przed niepożądanym ruchem pojazdu.
- **UWAGA: z doświadczenia wiemy, że pojazdy mogą się stoczyć nawet z bardzo lekkiego wzniesienia (~1%), jeżeli nie zaciągnięto hamulca i nie zablokowano kół.**
- W przypadku parkowania przyczep wjeżdżających do zakładu, zarówno załadowanych jak i pustych, przed odłączeniem przyczepy należy zawsze zaciągnąć hamulec.
- W przypadku przyczep wyjeżdżających z zakładu, przed ich przypięciem do ciężarówki należy sprawdzić, czy hamulec jest zaciągnięty. Jeżeli nie, należy przerwać prace związane z przypinaniem przyczepy do ciężarówki i zgłosić taki przypadek właściwej osobie odpowiedzialnej za dany obszar.

- Przed rozpoczęciem jakichkolwiek prac załadunkowych lub rozładunkowych należy się upewnić, że koła pojazdu są właściwie zablokowane. Dobre praktyki z tego zakresu opisano w Załączniku nr 3.
- W przypadku niekontrolowanego ruchu pojazdu:
 - należy krzyknąć ostrzegawczo
 - należy usunąć się z drogi
 - NIE WOLNO podejmować prób wejścia do pojazdu, jeżeli pojazd znajduje się w ruchu i jeżeli takie próby są niebezpieczne.
- Komentarz (dobre praktyki) :

Podobne zagrożenia mogą wystąpić w przypadku ciężarówek zaparkowanych na terenie zakładu, zarówno tych załadowanych (rozładowanych), jak i tych czekających na załadunek (rozładunek) w przypadku awarii systemu hamulcowego lub jeżeli hamulca nie użyto. Zgodnie z dobrymi praktykami, takie pojazdy należy w możliwie największym stopniu odizolować od normalnego ruchu (dotyczy zarówno ruchu pieszego jak i ruchu pojazdów) i zapewnić specjalny pas dla kierowców, który umożliwi im pozostawienie ciężarówki, udanie się do recepcji i powrót do pojazdu, w razie wystąpienia takiej konieczności.
- Eksploatacja:

Samochodów ciężarowych przewożących ładunek większy niż dopuszczalny nie można zawracać lub rozładowywać przez zrzut ładunku. Wszelkie koszty przeładunku ponosi przewoźnik lub sprzedawca.
- Konserwacja:
 - Należy ustalić plan działań prewencyjnych z zakresu konserwacji, zwracając szczególną uwagę na następujące kwestie bezpieczeństwa: stan ogumienia, hydrauliczny system podnoszenia, hamulce, napęd kół, wyposażenie dodatkowe do podnoszenia ładunków (widły, pasy, haki, zawiesia, itp.).
 - Należy używać narzędzi i akcesoriów dobranych odpowiednio do czynności.

6. Obowiązujące załączniki do standardu

- A1 – Rozładunek złomu
- A2 – Eksploatacja wózka widłowego

7. Załączniki; dobre praktyki, które można zastosować w zakładzie w celu poprawy sytuacji

- A3 – Dobre praktyki z zakresu Załadunku i Rozładunku Ciężarówek
- A4 – Standard AM 006 – A4 – Zestawienie czynności z zakresu eksploatacji wózka widłowego - PRZYKŁAD